

KÁZENĚ k záverečným službám Božím pri oslavách 400-výročia Žilinskej synody

5.nedeľa po Svätej Trojici – Ev.a.v. kostol Turany

Kazateľ: prof. Dr. Ulrich HECKEL

Vrchný cirkevný radca Evanjelickej krajinskej cirkvi Wurttemberg

Žalm 68,29

(kázeň, vrchný cirkevný radca prof. Dr. Ulrich Heckel)

Vážené slávnostné zhromaždenie, milí spolukresťania na Slovensku,

„Potvrď, Bože, čo si vykonal pre nás". Pod týmto mottom zo Žalmu 68,29 sa nesú oslavy 400-výročia Žilinskej synody. Pred 400-to rokmi položila táto synoda základný kameň pre Evanjelickej cirkev augsburského vyznania na Slovensku. Počas týchto 400 rokov prežila Vaša cirkev rušné dejiny. V týchto dejinách sa dokázala žalmistova prosba. O čo žalmista úpenlivo prosil, sa v dejinách Vašej cirkvi naplnilo. Dnešná existencia Vašej cirkvi je živý dôkaz pre pravdu tohto biblického verša: „Potvrď, Bože, čo si vykonal pre nás"

Je to dôkaz Božieho pôsobenia, že Vaša cirkev prežila zmeny v dejinách a dnes môže oslavovať toto jubileum. Už r. 1517 prišli prvé reformačné myšlienky Dr. Martina Luthera na dnešné územie Slovenska. V r. 1525 sa konali prvé evanjelické služby Božie v Bardejove podľa vzoru z Wittenbergu.

Už onedlho vznikli prvé evanjelické cirkevné zbory. Zborový život organizovali podľa biblického princípu kňazstva všetkých veriacich. Najskôr pracovali nezávisle od seba. Ale predsa skoro pociťovali rastúcu potrebu po väčšom spoločenstve veriacich. Farár a laik sa začali stretávať na spoločných rokovaníach. Vznikli kongregácie, z ktorých sa neskôr vyvinuli seniorátne konventy.

Napriek tomu trvalo skoro 100 rokov, kým v roku 1610 Žilinská synoda schválila prvé zákony a tým položila solídny základ pre evanjelickej cirkev na území dnešného Slovenska. V otváracíj reči zdôraznil palatín Juraj Turzo najdôležitejšie body synody: nezávislosť evanjelickej cirkvi. Synoda rokovala tri dni a volila prvých superintendentov, čo dnes zodpovedá úradu biskupa.

Zákony Žilinskej synody tvorili základ pre ďalší rozvoj cirkvi. Prameň viery a pravidiel pre život boli v samotných svätých Písmach, ktoré sa vykladali v zmysle evanjelických vyznávateľských spisov, predovšetkým Augsburgské vyznanie z roku 1530. Podľa toho je cirkev viditeľná tam, kde sa slovo Božie zvestuje a sviatosti -Krst svätý a Večera Pánova sa podľa Božieho slova prisluhujú, ďalej tam, kde má cirkev svoje vlastné učenie, svoje vyznanie viery a svoju organizáciu.

V Žiline boli do úradov slávnostne uvedení prví superintendenti (Eliáš Laní, Izák Abrahamides, Samuel Melík). Podľa wittenberského rituálu skladali prítomní seniori v terajšom r.k. kostole v Žiline novým biskupom k požehnaniu ruky na hlavu.

Po uvedení do úradu zložili superintendenti prísahu. Ako je v 16. synodálnom zákone predpísané, sľúbili pred tvárou večného Boha: Otca, Syna a Ducha Svätého, že vo svojom živote nebudú zastupovať žiadne iné učenie ako to, ktoré zodpovedá Augsburgskému vyznaniu. Prísaha zaväzovala superintendenti, aby dbali o starších ľudí a aby sa starali o slova Božieho kazateľov.

Synodálne zákony a prísaha superintendenti určili duchovný vplyv Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku až do dnes. Žilinskou synodou bol položený základný kameň pre Evanjelickej cirkev augsburského vyznania na Slovensku (ECAV). To, že v týchto dňoch oslavujeme 400-té výročie Žilinskej synody, je dôkaz prítomnosti Ducha Svätého a Božieho pôsobenia v dejinách cirkvi. Tu sa naplnila žalmistova prosba: „Potvrď, Bože, čo si vykonal pre nás".

V nasledujúcich storočiach sa vyvinuli dejiny plné zmien. Až do roku 1670 sa väčšina v Uhorsku stala evanjelickej (luteránskej). Ale potom prišla protireformácia a viedla k zákazu evanjelickej

cirkvi v rokoch 1670-1680. Evanjelická cirkev sa musela učiť, že moc Božia nie je jednoducho viditeľná na vonkajšej veľkosti cirkvi.

Skutočný dôkaz Ducha a sily nie je vonkajšia sila cirkvi, ale pridržame sa zvesti evanjelia. Boží duch a sila pôsobí svoje dielo tam, kde sa Božie slovo káže. Toto poznanie je potvrdené aj prostredníctvom dejín Evanjelickej cirkvi na Slovensku.

Túto skúsenosť dôrazne pripomínal už apoštol Pavol do Korintu: Nie v osobnom bohatstve, nie ľudským spôsobom, nie cirkevnou silou a mocou sa ukazuje Božia sila. Ale skutočný dôkaz Ducha a sily je slovo o Kristovom kríži. (1K 1,18). Preto apoštol nechcel žiadne iné učenie, žiadne iné zvestovanie ako samého Ježiša Krista, toho ukrižovaného (1K 2,1-5). Evanjelium o Jeho smrti a ukrižovaní je mocou Božou na spasenie každému veriacemu (Rim 1,16). Z toho žije cirkev. V tom sa necháva posilňovať aj Evanjelická cirkev na Slovensku vo svojich dejinách plných zmien prostredníctvom Augsburského vyznania: Cirkev je tam silná, kde sa slovo Božie zvestuje a sviatosti v zmysle Ježiša prisluhujú, tam, kde sa pevne drží svojho učenia a svojho vyznania viery. Skrze slovo o kríži prežila Evanjelická cirkev na Slovensku aj ťažké časy. Vo zvesti evanjelia zažila dôkaz Ducha a sily. Slovo o kríži jej dalo silu, aby prekonala aj ťažšie časy. V tom bola žalmistova prosba vypočutá: „Potvrď, Bože, čo si vykonal pre nás“.

Evanjelická cirkev na Slovensku nezanikla, ale prežila. Od r. 1681, od tzv. Šopronských artikul musela cirkev síce prijať značné obmedzenia. Predsa o 100 rokov neskôr sa s Tolerančným patentom od r. 1781 razil opäť radostnejší vývoj. V roku 1848 sa mohlo presadiť zrovnoprávnenie evanjelickej cirkvi v štátnom práve.

So založením Československej republiky r. 1918 sa konštituovala aj samostatná Evanjelická a. v. cirkev na Slovensku. Avšak r. 1948 začalo opäť tvrdé obdobie. Komunistický systém likvidoval cirkevné inštitúcie, spolky, školy a diakonické zariadenia. Do r. 1989 cirkvi veľmi trpeli pod rigoróznou kontrolou totalitného režimu. Ale cirkev prežila. V tom zažila: „Potvrď, Bože, čo si vykonal pre nás“.

A z tejto skúsenosti prijala slovenská cirkev po znovu zavedení náboženskej slobody v roku 1989 dôležité zmeny. Spomenula si na prameň svojej sily: na „Evanjelický spevník“ v slovenskom jazyku (1992), na novú liturgickú knihu „Agendu“ (1995) a na nový slovenský preklad Biblie (1999) a vydala ho. Od r. 2000 sa stalo pevnou súčasťou bohoslužobného života zapájanie laikov, mládežnícke služby Božie atď.

Tak zaisťuje Evanjelická cirkev a. v. na Slovensku, že evanjelium zostáva prameňom viery a pravidlom života. Evanjelická cirkev slúži ľuďom na Slovensku prostredníctvom zvesti slova Božieho, prostredníctvom prisluhovania sviatostí, prostredníctvom vzdelania a výchovy detí a mládeže, prostredníctvom práce s väzňami a vojakmi a prostredníctvom charitatívnej práce Evanjelickej diakonie medzi sociálne slabými a postihnutými.

A za hranicami krajiny sa stará o rôznorodú ekumenickú spoluprácu so zahraničím. K tomu patrí Trojpartnerstvo Slovenska s Evanjelickou krajinou cirkvou vo Wurmbersku a s Evanjelickou cirkvou v strednom Nemecku. V júli prídu delegáti zo Slovenska do Stuttgartu na Valné zhromaždenie Svetového luteránskeho zväzu. Na to sa už tešíme. Vo svetovom spoločenstve evanjelikov tam ešte raz zakúsime, čo znamená: „Potvrď, Bože, čo si vykonal pre nás“.

Nech nás všetkých požehná Boh skrze Ducha a silu slova. Amen.